

- Q. 1 Describe one of the models given below on the line of the following points (10)
- 1) Syntax
 - 2) Principles of reaction
 - 3) Support system
 - 4) Instructional effects
 - 5) Nurturant effects
 - A) Inquiry Training Model
- OR
- Q. 2 Solve any one of the following. (10)
- B) Concept Attainment Model
 - A) Explain the five elements of cooperative learning with one example each.
 - B) Write a detailed procedure of the following cooperative learning strategies.
 - 1) Fishbowl
 - 2) Stir the class
- Q. 3 Solve any one of the following (10)
- A) Explain the five principles of programmed instruction. Write the advantages and limitations of programmed instruction.
 - B) Explain any five types of computer assisted learning with examples. Write the advantages and limitations of computer-assisted learning.
- Q. 4 Solve any one of the following (10)
- A) Explain in detail all the stages involved in planning a workshop.
 - B) Write two objectives each at the following levels.
 - 1) Comprehension
 - 2) Application
 - 3) Analysis
 - 4) Synthesis
 - 5) Evaluation
- Q. 5 Write short notes on any two of the following: (10)
- A) Demonstration method
 - B) Snowball strategy
 - C) Characteristics of individualised learning
 - D) Types of materials for workshop
 - E) Three step interview strategy

- સ. ૧ નીચે આપેલા પ્રતિમાનોમાંથી કોઈપણ એક (Model) પ્રતિમાન નીચે આપેલા મુદ્દાઓ પર આધારિતરીતે સ્પષ્ટ કરો. ૧૦
- ૧) Syntax (સીનટેક્સ) માળજી
 - ૨) પ્રતિક્રિયાના સિદ્ધાંતો (Principles of reaction)
 - ૩) સહાયક પ્રણાલી (Support system)
 - ૪) સૂચનાત્મક અસરો (Instructional effects)
 - ૫) પોષક અસરો (Nurtment effects)
 - અ) પૃચ્છા-ગલીમી પ્રતિમાન (Inquiry training model)
- અથવા
- બ) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન (Concept Attainment model)
- સ. ૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો ૧૦
- અ) સહકારી અધ્યયનના (Co-operative learning) પાંચ ઘટકોને દરેકના એક-એક ઉદાહરણસહીત સ્પષ્ટ કરો.
- બ) સહકારી અધ્યયનની નીચે આપેલી તરાદોની પદ્ધતિ વિસ્તારથી લખો
- ૧) ફીશ બોઉલ (Fish bowl)
 - ૨) (Stir the class)
- સ. ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ લખો ૧૦
- અ) અભિકભત સૂચનો ના પાંચ સિદ્ધાંતો સ્પષ્ટ કરો અભિકભત સૂચનો ફાયદા અને મર્યાદાઓ લખો.
- બ) સંગણક સહાયક અધ્યયનના (કોમ્પ્યુટર આસીસ્ટેડ લર્નીંગ CAL) કોઈપણ પાંચ પ્રકારો ઉદાહરણસહીત સ્પષ્ટ કરો. કોમ્પ્યુટર સહાયક અધ્યયન (CAL) ના ફાયદા અને મર્યાદાઓ લખો
- સ. ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ લખો ૧૦
- અ) એક કાર્યશિબિરના (Workshop) વર્કશોપ આયોજનમાં સમાવિષ્ટ થતાં બધા જ સોપાનોને વિસ્તારથી સ્પષ્ટ કરો.
- બ) નીચેના સ્તરોએ દરેકના બે ઉદિષ્ટો લખો ૧૦
- ૧) આકલન/સમજ (Comprehension)
 - ૨) ઉપયોગીત (Application)
 - ૩) વિશ્લેષણ (Analysis)
 - ૪) સંયોજન (Synthesis)
 - ૫) મૂલ્યાંકન (Evaluation)
- સ. ૫ ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે) ૧૦
- અ) દાર્શનીકરણ પદ્ધતિ
- બ) સ્નોબોલ (Snowball) તરાહ (પદ્ધતિ)
- ક) વ્યક્તિગત અધ્યયનની લાક્ષણિકતાઓ
- ડ) કાર્યશિબિર (વર્કશોપ) માટેની સાધનસામગ્રીના પ્રકાર
- ઈ) ત્રણ સોપાન મુલાકાત પદ્ધતિ

- प्र. १ पुढील दिलेल्या मुद्द्यांनुसार एका प्रतिमानाचे (Model) वर्णन करा. १०
- १) प्रतिमानाच्या पायऱ्या (Syntax)
 - २) प्रतिक्रियेचे सिध्दांत (Principles of Reaction)
 - ३) सहाय्यक प्रणाली (Support system)
 - ४) अनुदेष्टित परिणाम (Instructional effects)
 - ५) पोषित परिणाम (Nurturant effects)
 - अ) पृच्छा प्रशिक्षण प्रतिमान (Inquiry training model)
- किंवा
- ब) संबोध साध्यता प्रतिमान (Concept attainment model)
- प्र. २ पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा १०
- अ) सहाकार्यात्मक अध्ययनाच्या (Cooperative learning) कोणत्याही पाच घटकांचे उदाहरणसह स्पष्टीकरण द्या.
- ब) पुढीलपैकी कोणत्याही एका सहकार्यात्मक अध्ययनाच्या (Cooperative learning) कार्यनीतीची बारकाव्यांसह कृती लिहा
१. फिशवाऊल (Fishbowl)
 २. स्टिर द क्लास (Stir the class)
- प्र. ३ पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा १०
- अ) क्रमवित अनुदेशनाची (Programmed instruction) कोणतीही पाच तत्वे स्पष्ट करा. क्रमवित अनुदेशनाचे फायदे व मर्यादा लिहा.
- ब) संगणक-साहय्यित अध्ययनाचे (Computer Assisted learning) कोणतेही पाच प्रकार स्पष्ट करा. संगणक साहय्यित अध्ययनाचे उपयोग व मर्यादा स्पष्ट करा. १०
- प्र. ४ पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा १०
- अ) कार्यशाळेच्या (Workshop) आयोजनातील सर्व पायऱ्या तपशीलासह स्पष्ट करा.
- किंवा
- ब) पुढीलप्रत्येक पातळीवरील प्रत्येकी दोन शैक्षणिक उद्दिष्टे लिहा. (Educational objectives)
- १) आकलन (Understanding)
 - २) उपयोजन (Application)
 - ३) विश्लेषण (Analysis)
 - ४) संश्लेषण (Synthesis)
 - ५) मूल्यमापन (Evaluation)
- प्र. ५ पुढीलपैकी कोणत्याही दोनांवर थोडक्यात टीपा लिहा. १०
- अ) दिग्दर्शन पद्धती (Demonstration Method)
- ब) स्नोबॉल कार्यनीती (Snow bowl strategy)
- क) व्यक्तिनुरूप अध्ययनाची (Individualised learning) गुणवैशिष्ट्ये
- ड) कार्यशाळेसाठीच्या (Workshop) साहित्याचे प्रकार
- ई) मुलाखात (Interview) कार्यनीतिच्या तीन पायऱ्या